EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

9. juuni 2009 *

Kohtuasjas C-480/06,

mille ese on EÜ artikli 226 alusel 24. novembril 2006 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: X. Lewis ja B. Schima, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Saksamaa Liitvabariik, esindajad: M. Lumma ja C. Schulze-Bahr, keda abistas *Rechtsanwalt* C. von Donat,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

keda toetab:

Madalmaade Kuningriik, esindajad: C. M. Wissels ja Y. de Vries,

Soome Vabariik, esindaja: J. Heliskoski,

menetlusse astujad,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, kodade esimehed P. Jann, C. W. A. Timmermans, K. Lenaerts ja J.-C. Bonichot (ettekandja), kohtunikud A. Borg Barthet, J. Malenovský, J. Klučka ja U. Lõhmus,

kohtujurist: J. Mazák,
kohtusekretär: ametnik B. Fülöp,

arvestades kirjalikus menetluses ja 11. novembri 2008. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 19. veebruari 2009. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Käesolevas hagis palub Euroopa Ühenduste Komisjon Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Landkreis'id (maakonnad) Rotenburg (Wümme), Harburg, Soltau-Fallingbostel ja Stade sõlmisid jäätmete kõrvaldamise teenuste osutamise lepingu otse Hamburgi linna heakorrateenistusega ning selle teenuste riigihanke kohta ei avaldatud formaalses hankemenetluses ühenduse tasemel hanketeadet, siis on Saksamaa Liitvabariik rikkunud kohustusi, mis tulenevad nõukogu 18. juuni 1992. aasta direktiivi 92/50/EMÜ, millega kooskõlastatakse riiklike teenuslepingute sõlmimise kord (EÜT L 209, lk 1; ELT eriväljaanne 06/01, lk 322), artiklist 8 koosmõjus selle jaotistega III–VI.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigus

2 Direktiivi 92/50 artikkel 1 sätestab:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *riiklikud teenuslepingud* – teenuseosutaja ja tellija vahel kirjalikult sõlmitud rahaliste huvidega seotud lepingud […]

b) *tellija* – riik, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused, avalik-õiguslikud isikud ning ühest või mitmest kõnealusest organist või avalik-õiguslikust isikust koosnevad ühendused.

Avalik-õiguslik isik on mis tahes isik:

– mis on asutatud üldistes huvides ega tegele tööstuse ega kaubandusega,

– mis on juriidiline isik ja

– ja

– mida põhiliselt rahastavad riik, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused või teised avalik-õiguslikud isikud, või mille juhtimist need isikud kontrollivad, või millel on haldus-, juhtimis- või järelevalveorgan, millesse riik, piirkondlik või kohalik omavalitsus või teised avalik-õiguslikud isikud nimetavad üle poole liikmetest.

[…]

c) *teenuseosutaja* – mis tahes füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas avalik-õiguslik isik, kes osutab teenuseid. Teenuseosutajat, kes esitab pakkumise, nimetatakse pakkujaks ning teenuseosutajat, kes on taotlenud kutset piiratud või läbirääkimistega menetluses osalemiseks, nimetatakse „kandidaadiks" […]"

3 Direktiivi 92/50 artikli 11 lõike 3 punkti b kohaselt:

„Tellijad võivad riiklikke teenuslepinguid sõlmida läbirääkimistega menetluse alusel hanketeadet avaldamata:

[…]

b) kui tehnilistel või kunstilistel põhjustel või ainuõiguste kaitsega seotud põhjustel saab teenuseid osutada ainult üks konkreetne teenuseosutaja."

Hagi aluseks olevad asjaolud ja kohtueelne menetlus

4 Neli Alam-Saksi Landkreisi, nimelt Rotenburg (Wümme), Harburg, Soltau-Fallingbostel ja Stade sõlmisid 18. detsembril 1995 Hamburgi linna heakorrateenistusega lepingu jäätmete kõrvaldamiseks Rugenberger Dammil asuvas uues jäätmepõletusjaamas, mille maht on 320 000 tonni, mis on mõeldud tootma nii elektrit kui ka soojust ja mille ehitus pidi valmima 15. aprilliks 1999.

5 Selle lepinguga reserveeris Hamburgi linna heakorrateenistus neljale kõnealusele maakonnale jäätmepõletusjaamas mahu 120 000 tonni, hinnaga, mis määrati iga asjaomase poole suhtes samadel alustel. See hind tuli tasuda Hamburgi linna heakorrateenistuse vahendusel rajatise käitajale, kes on heakorrateenistuse lepingupool. Lepingu tähtaeg on 20 aastat. Pooled leppisid kokku, et hiljemalt viis aastat enne selle lepingu tähtaja lõppu alustatakse läbirääkimisi, otsustamaks lepingu pikendamise küsimust.

6 Asjaomane leping sõlmiti ilma hankemenetlust korraldamata nelja Landkreisi ja Hamburgi linna heakorrateenistuse vahel, järgimata direktiivis 92/50 ettenähtud hanketeate avaldamise nõuet.

7 Komisjon saatis 30. märtsil 2004 vastavalt EÜ artikli 226 esimesele lõigule Saksa ametivõimudele märgukirja selle kohta, et sõlmides otse jäätmete kõrvaldamise lepingu, ilma et ühenduse tasandil oleks kasutatud hankemenetlust või erihankemenetlust, rikkus Saksamaa Liitvabariik direktiivi 92/50 artiklit 8 koosmõjus selle jaotistega III–VI.

8 Komisjonile 30. juunil 2004 saadetud kirjas väitis Saksamaa Liitvabariik, et kõnealuse lepinguga viiakse ellu kokkulepe Landkreiside ja Hamburgi linna avalik-õigusliku ülesande ühiseks täitmiseks. Selle liikmesriigi selgituste kohaselt on kohalike

omavalitsuste nimetatud koostöötehingu ese siseriiklikku sfääri kuuluv tegevus, mis ei mõjuta turgu ega kuulu seetõttu riigihankelepingute õigusnormide kohaldamisalasse.

9 Vaatamata nendele selgitustele saatis komisjon kooskõlas EÜ artikli 226 esimese lõiguga Saksamaa Liitvabariigile 22. detsembril 2004 põhjendatud arvamuse, et asjaomased maakonnad on hankijad ja et jäätmete kõrvaldamist käsitlev leping on kirjalikult sõlmitud rahaliste huvidega seotud leping, mis ületab direktiiviga 92/50 ette nähtud piirmäära ning kuulub seetõttu selle direktiivi kohaldamisalasse.

10 25. aprilli 2005. aasta kirjas jäi Saksamaa Liitvabariik oma varasemalt esitatud väidete juurde.

11 Leides, et esitatud argumendid ei lükka ümber põhjendatud arvamuses esitatud väiteid, otsustas komisjon esitada käesoleva hagi EÜ artikli 226 teise lõigu alusel.

Hagi

Poolte argumendid

12 Esiteks väidab komisjon, et asjaomased Landkreisid tuleb lugeda hankijateks direktiivi 92/50 tähenduses ja et kõnealune leping on kirjalikult sõlmitud rahaliste

huvidega seotud leping, mis ületab selle direktiiviga ette nähtud piirmäära. Lisaks on jäätmete kõrvaldamine tegevus, mida saab lugeda „teenuseks" nimetatud direktiivi I A lisa kategooria 16 tähenduses.

13 Saksamaa Liitvabariik on seevastu seisukohal, et kõnealune leping viib ellu haldusesisest tehingut, mistõttu see leping ei kuulu direktiivi 92/50 kohaldamisalasse.

14 Nimetatud liikmesriik on seisukohal, et asjaomaseid lepinguosalisi tuleb käsitada nii, et nad osutavad üksteisele avalik-õigusliku ülesande täitmiseks vajalikku haldusabi. Hamburgi linna heakorrateenistust ei tule lugeda mitte tasu eest tegutsevaks teenuseosutajaks, vaid hoopis jäätmete kõrvaldamise eest vastutavaks avalik-õigusliku isikuks, kes pakub naaberomavalitsustele tema tegevuskulude hüvitamise eest haldusabi.

15 Madalmaade Kuningriik ja Saksamaa Liitvabariik tuletavad 3. oktoobri 2000. aasta otsuse kohtuasjas C-380/98: University of Cambridge (EKL 2000, lk I-8035) punktidest 16 ja 17, et teenuse osutamise all tuleb mõista üksnes selliseid teenuseid, mida saavad turul osutada ainult kindlaksmääratud tingimustele vastavad teenuse-osutajad.

16 Nimetatud kaks liikmesriiki on seisukohal, et kõnealuse lepingu sisu läheb kaugemale pelgast „teenuslepingust" direktiivi 92/50 tähenduses, kuna vastutasuks jäätmete käitlemise võimaluse eest Rugenberger Dammi rajatises on asjaomased Landkreisid kohustatud kokkulepitud hinna eest andma Hamburgi linna heakorrateenistuse käsutusse jäätmekäitlusmahtusid, mida Landkreisid ise ei kasuta, et leevendada Hamburgi linna jäätmekäitlusmahtude võimalikke puudujääke.

17 Ühtlasi rõhutab Saksamaa Liitvabariik, et see õigussuhe on määratletud nimetatud lepingu preambulis kui „piirkondlik koostöö jäätmete kõrvaldamise eesmärgil". See võimaldab lepinguosalistel teha koostööd, mille korral nad saavad üksteist vajadusel abistada neile seadusest tuleneva jäätmete kõrvaldamise kohustuse täitmisel, täites seeläbi asjaomases piirkonnas seda ülesannet ühiselt. Lisaks sätestatakse, et teatud asjaolude esinemisel, kui jäätmekäitluse rajatis ei toimi, on Landkreisid kohustatud vähendama nende poolt üleantavate jäätmete hulka teatud ajavahemiku jooksul. Samuti nõustuvad nad neile lepingust tulenevate õiguste piiramisega.

18 Komisjon on seisukohal, et käesoleval juhul ei saa neid teenuseid lugeda haldusabiks niivõrd, kuivõrd heakorrateenistus tegutseb lepingu, mitte seaduse või muu ühepoolse õigusakti alusel.

19 Komisjon lisab, et ainsad erandid riigihankeid käsitlevate direktiivide kohaldamisel on ammendavalt ja sõnaselgelt sätestatud neis direktiivides endis (vt 18. novembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-107/98: Teckal, EKL 1999, lk I-8121, punkt 43, mis käsitleb nõukogu 14. juuni 1993. aasta direktiivi 93/36/EMÜ, millega kooskõlastatakse riiklike tarnelepingute sõlmimise kord (EÜT L 199, lk 1)). Komisjoni arvates kinnitas Euroopa Kohus 13. jaanuari 2005. aasta otsuses kohtuasjas C-84/03: komisjon *vs*. Hispaania (EKL 2005, lk I-139, punktid 38–40), et kohalike omavalitsuste vahel sõlmitavatele horisontaalsetele koostöölepingutele – sarnaselt käesoleval juhul kõne all olevatega – kohaldatakse riigihankeõigust.

20 Saksamaa Liitvabariik vaidleb eeltoodud kohtuotsuse komisjon *vs*. Hispaania sellisele tõlgendusele vastu ja väidab, et kohtuasjas, milles see otsus tehti, ei väljendanud Euroopa Kohus sõnaselgelt, et riigihankeõigust kohaldatakse kõigile haldusorganite-vahelistele kokkulepetele, vaid Euroopa Kohus üksnes heitis Hispaania Kuningriigile ette üldist erandit, millega avalik-õiguslike isikute vahelised kokkulepped jäeti riigihankeõiguse kohaldamisalast välja.

21 Muu hulgas välistab komisjon Saksamaa Liitvabariigi õiguse tugineda *in house* erandile, mille kohaselt hankija sõlmitud lepingud ei kuulu riigihankelepinguid käsitlevate direktiivide kohaldamisalasse, kui esiteks ametiasutus teostab oma lepinguosalise – tema poolt määratud juriidilise isiku – üle analoogset kontrolli sellega, mida ta teostab oma üksuste üle, ja teiseks niivõrd, kuivõrd see isik tegutseb põhiliselt selle ametiasutuse huvides (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Teckal, punktid 49–50). Komisjon on seisukohal, et käesoleval juhul ei ole kontrolli teostamise tingimus täidetud, kuna ühelgi asjaomastest hankijatest ei ole pädevust valitseda Hamburgi linna heakorrateenistuse üle.

22 Saksamaa Liitvabariik leiab seevastu, et Hamburgi suurlinnapiirkonnas on nõue, mis puudutab teostatava kontrolli intensiivsust, mida tuleb hinnata avalikust huvist lähtuvalt (vt selle kohta 11. jaanuari 2005. aasta otsus kohtuasjas C-26/03: Stadt Halle ja RPL Lochau, EKL 2005, lk I-1, punkt 50), täidetud, kuna asjaomased ametiasutused teostavad üksteise suhtes vastastikust kontrolli. Kõrvalekaldumine ühistest eesmärkidest viiks kogu koostöö katkemiseni. „Teene teene vastu" põhimõte eeldab, et nii Hamburgi linna heakorrateenistusel kui ka asjaomastel Landkreisidel on huvi jätkata sellist koostööd, mistõttu on neil ka huvi ühistest eesmärkidest kinni pidada.

23 Tuginedes 19. aprilli 2007. aasta otsusele kohtuasjas C-295/05: Asemfo (EKL 2007, lk I-2999), leiab Hollandi Kuningriik, et teostatava kontrolli intensiivsuse tingimus on täidetud ka siis, kui asjaomase ametiasutuse teostatava kontrolli ulatus on piiratum, võrreldes kontrolliga, mida ta teostab oma üksuste üle. Tema arvates ei eelda antud tingimus identset kontrolli ulatust. Piisab, kui kontrolli ulatus on sarnane.

24 Komisjon on seisukohal, et see kohtuotsus ei võimalda paindlikumalt tõlgendada kohtupraktikat, mis tuleneb eespool viidatud kohtuotsusest Teckal. See kohtuotsus üksnes täpsustab, et teostatava kontrolli intensiivsuse kriteerium võib olla täidetud ka juhul, kui erilisest õiguslikust raamistikust tuleneb sõltuvus- ja alluvussuhe, mis võimaldab mitmel hankijal sarnast kontrolli teostada, milline asjaolu käesoleval juhul ei esine.

25 Kolmandaks väidab komisjon, et Saksamaa Liitvabariik ei ole esitanud tõendeid, et tehnilistel põhjustel sai kõnealust lepingut sõlmida üksnes Hamburgi linna heakorrateenistus, mistõttu ei ole tõendatud õigus tugineda direktiivi 92/50 artikli 11 lõike 3 punktist b tulenevale erandile.

26 Saksamaa Liitvabariik väidab, et kui hanketeade oleks avaldatud, ei oleks Hamburgi linna heakorrateenistus ilmtingimata saanud pakkumust esitada, kuna niisuguses hankes osalemiseks puudus sellel linnal 1994. aastal jäätmete taaskasutamise võimalus sellises mahus. Rugenberger Dammi rajatise ehitamine võeti plaani, pidades silmas üksnes hiljem ilmsiks tulnud asjaomaste Landkreiside vajadust jäätmete taaskasutamiseks ning pärast kinnitusi, et Landkreisid kasutaksid tulevast rajatist.

27 Lisaks väidab see liikmesriik, et nimetatud Landkreisidele oli tagatud Hamburgi linna heakorrateenistuse kavandatava rajatise kasutuselevõtt mõistliku tähtaja jooksul, mida ükski teine pakkuja ei oleks saanud võimaldada.

28 Neljandaks vaidlustab komisjon Saksamaa Liitvabariigi väite, et EÜ artikli 86 lõike 2 alusel peaks direktiivi 92/50 kohaldamine olema välistatud, kuna nagu käesoleval juhul muudab selle kohaldamine haldusorganitele määratud jäätmete kõrvaldamise ülesande täitmise võimatuks.

29 Saksamaa Liitvabariik leiab, et komisjoni tõlgendus direktiivile 92/50 viib esiteks selleni, et asjaomased Landkreisid ei saaks Hamburgi linna heakorrateenistusele delegeerida jäätmete kõrvaldamise ülesannet, mis on ühenduse tasandil üldise huvi sfääri kuuluv ülesanne, vaid nad oleksid sunnitud delegeerima selle ülesande majanduslikult soodsaima pakkumuse esitanud teenusepakkujale, omamata mis

tahes tagatist, et ülesanne täidetakse rahuldavalt ja jätkusuutlikult ning teiseks viib see selleni, et uue rajatise võimsust ei kasutata rentaablilt.

30 See liikmesriik tuletab meelde, et vaidlusaluse lepingu sõlmimiseta ei oleks ükski lepinguosalistest suutnud oma ülesannet täita. Nimelt ei oleks Hamburgi linn asunud ehitama liigse tootmismahuga rajatist, et seejärel majanduslikel põhjustel ja ilma tagatiseta üritada müüa kasutamata mahtusid turul.

Euroopa Kohtu hinnang

31 Kõigepealt tuleb meenutada, et komisjoni hagi on suunatud üksnes sellele lepingule, mis sõlmiti Hamburgi linna heakorrateenistuse ja nelja naabruses oleva Landkreisi vahel eesmärgiga ühiselt täita jäätmete käitlemise kohustus, mitte lepingule, millega määratakse kindlaks õigused ja kohustused Hamburgi linna heakorrateenistuse ja Rugenberger Dammi rajatise käitaja vahel.

32 Direktiivi 92/50 artikli 1 punkti a kohaselt on teenuste riigihankelepingud teenuseosutaja ja hankija vahel kirjalikult sõlmitud rahaliste huvidega seotud lepingud: selle direktiivi artikli 1 punkti b kohaselt kuuluvad hankijate hulka kohalikud omavalitsused, nagu on kõnealused Landkreisid käesolevas liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi menetluses.

33 Sama direktiivi artikli 1 punkti c kohaselt võib lepingut sõlmiv teenuseosutaja olla „mis tahes füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas avalik-õiguslik isik". Seetõttu asjaolu, et teenuseosutaja on teenuse saajast eraldiseisev avalik-õiguslik isik, ei välista direk-

tiivi 92/50 kohaldamist (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs*. Hispaania, punkt 40, mis käsitleb asjade ja ehitustööde riigihankelepinguid).

34 Euroopa Kohtu praktika kohaselt ei ole hanketeate avaldamine kohustuslik juhul, kui hankijast ametiasutus teostab asjaomase isiku suhtes analoogset kontrolli sellega, mida ta teostab oma üksuste üle tingimusel, et see isik tegutseb põhiliselt teda kontrolliva ametiasutuse või kohalike omavalitsuste huvides (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Teckal, punkt 50, ning kohtuotsus Stadt Halle ja RPL Lochau, punkt 49).

35 Lisaks on Euroopa Kohus sedastanud, et hanketeate avaldamata jätmine on seaduslik olukorras, kus kohalik omavalitsus delegeerib ülesande täitmise kohalike omavalitsuste koostööühingule, mille ainuke eesmärk on teenuste osutamine ühingus osalevaile omavalitsustele, sest Euroopa Kohtu hinnangul saab, vaatamata selle koostööühingu haldusnõukogu iseotsustusõigusele, lugeda, et ühingus osalevad kohalikud omavalitsused teostavad üheskoos kontrolli selle ühingu üle (vt selle kohta 13. novembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-324/07: Coditel Brabant, punkt 41, EKL 2008, lk I-5457, punkt 41).

36 Käesoleva kohtuasja puhul on ilmne, et neli asjaomast Landkreisi ei teosta lepinguosalisest Hamburgi linna heakorrateenistuse üle ega ka Rugenberger Dammi jäätmepõletusjaama käitaja üle, kes on äriühing, mille osakapital koosneb osaliselt erasektori vahenditest, kontrolli, mis oleks analoogne sellega, mida need Landkreisid teostavad oma üksuste üle.

37 Tuleb märkida, et vaidlusaluse lepinguga luuakse alus kohalike omavalitsuste koostööks, mille eesmärk on tagada omavalitsuste ühise avalik-õigusliku ülesande – jäätmete kõrvaldamine – täitmine. Tuleb meenutada, et see ülesanne on seotud nõukogu 15. juuli 1975. aasta direktiivi 75/442/EMÜ jäätmete kohta (EÜT L 194, lk 39; ELT eriväljaanne 15/01, lk 23) täitmisega; see direktiiv kohustab liikmesriike kehtestama jäätmekava, mis näeb eelkõige ette „asjakohaseid meetmeid, et edendada jäätmete kogumise, sortimise ja töötlemise ratsionaliseerimist", kusjuures nõukogu 18. märtsi 1991. aasta direktiivi 91/156/EMÜ, millega muudetakse direktiivi 75/442

artikli 5 lõiget 2 (EÜT L 78, lk 32; ELT eriväljaanne 15/02, lk 3), alusel on neist meetmetest olulisim leida võimalus jäätmete kõrvaldamiseks lähimas sobivas rajatises.

38 Peale selle on selge, et Hamburgi linna heakorrateenistuse ja Landkreiside vahel sõlmitud lepingut tuleb mõista kohalike omavalitsuste koostöö tulemusena, kusjuures lepinguga seatavad tingimused sobivad jäätmete kõrvaldamise ülesande täitmise tagamiseks. Seega on lepingu eesmärk Hamburgi linnal jäätmekäitlusrajatise ehitamine ja käitamine majanduslikult soodsaimal viisil, küündides mahuni 320 000 tonni, mis on võimalik tänu naabruses olevate Landkreiside panusele. Seetõttu otsustati selle rajatise ehitamine ja see rajatis ehitati alles pärast seda, kui neli asjaomast Landkreisi olid väljendanud selleks oma nõusolekut ja kohustusid rajatist kasutama.

39 Nähtuvalt lepingu sissejuhatavatest sätetest on lepingu peamine eesmärk Hamburgi linna heakorrateenistuse poolt neljale asjaomasele Landkreisile jäätmekäitluse võimaldamine mahus 120 000 tonni aastas, et neid jäätmeid saaks taaskasutada soojusenergiana Rugenberger Dammi rajatise abil. Lisaks on selles lepingus täpsustatud, et Hamburgi linna heakorrateenistus ei kanna mis tahes vastutust nimetatud rajatise käitamise eest, ega anna selles suhtes mingeid tagatisi. Rajatise seiskumise või rikete korral piirdub heakorrateenistuse vastutus kohustusega eraldada asendusmahtusid, kusjuures see kohustus on piiratud kahe tingimusega. Esiteks peab esmajärjekorras olema tagatud Hamburgi linna jäätmete kõrvaldamine, teiseks peavad asendusmahud olema saadaval teistes rajatistes, millele Hamburgi linna heakorrateenistusel on ligipääs.

40 Käesoleva kohtuotsuse eelnevas punktis kirjeldatud õiguse eest käidelda jäätmeid Rugenberger Dammi rajatises kohustuvad neli asjaomast Landkreisi maksma Hamburgi linna heakorrateenistusele aastatasu, mille arvestamise viis ja maksetingimused on lepingus sätestatud. Hamburgi linna heakorrateenistus ja Landkreiside

määratud vahendaja lepivad iga nädala kohta kokku üleantavate jäätmete mahus ja jäätmete vastuvõtmises. Lisaks tuleneb lepingust, et Hamburgi linna heakorrateenistus, kellel on õigus nõuda rajatise käitajalt kahju hüvitamist, kohustub kaitsma nimetatud nelja Landkreisi huve, pöördudes vajadusel käitaja vastu kohtusse, kui viimane peaks Landkreisidele kahju tekitama.

41 Kõnealuse lepinguga võtavad lepinguosalised kohalikud omavalitsused endale teatud kohustused, mis on otseselt seotud avalik-õigusliku ülesande täitmise eesmärgiga. Vaatamata sellele, et Hamburgi linn kohustub täitma enamikku ülesandeid, mis tulenevad tema ja nelja asjaomase Landkreisi vahelisest lepingust, annavad maakonnad Hamburgi linna heakorrateenistuse käsutusse jäätmekäitlusmahud, mida nad ise ei kasuta, et leevendada Hamburgi linna jäätmekäitlusmahtude võimalikke puudujääke. Lisaks kohustuvad nad võtma vastu oma prügilatesse sellist põletamisel tekkivat räbu, mida ei saa taaskasutada ning mis on proportsionaalne nende poolt üleantavate jäätmete kogusega.

42 Lisaks tuleneb lepingust, et lepinguosalised on kohustatud vajadusel üksteist abistama neile seadusest tuleneva jäätmete kõrvaldamise kohustuse täitmisel. Muu hulgas on sätestatud, et teatud asjaolude esinemisel, kui jäätmekäitlusrajatis on ajutiselt ülekoormatud, on maakonnad kohustatud vähendama jäätmete hulka ning nad nõustuvad neile lepingust tuleneva jäätmekäitlusrajatise kasutusõiguse piiramisega.

43 Tasu jäätmete kõrvaldamise eest tuleb maksta üksnes rajatise käitajale. Seevastu koostöölepingust Hamburgi linna heakorrateenistuse ja nelja asjaomase Landkreisi vahel tuleneb, et nimetatud isikute vahel ei toimu mis tahes muid rahalisi tehinguid peale nende, mis vastavad nimetatud Landkreiside poolt hüvitatavatele tasudele, mida heakorrateenistus käitajale maksab.

44 Seega kujutab vaidlusalune leping endast õiguslikku alust ja raamistikku avalik-õigusliku ülesande – jäätmete käitlemine – täitmiseks vajaliku rajatise tulevaseks ehitamiseks ja käitamiseks. Kõnealune leping on sõlmitud üksnes ametiasutuste vahel eraõigusliku lepingupoole osaluseta ning see leping ei sea tingimuseks lõppastmes jäätmete käitlemise rajatise ehitamiseks ja käitamiseks vajaliku hankelepingu sõlmimist ega anna viimasele asjaolule hinnangut.

45 Euroopa Kohus tuletab siinjuures meelde, et ametiasutus võib avalike huvidega seotud ülesandeid täita omaenda vahenditega, ilma et ta oleks kohustatud pöörduma selliste üksuste poole, kes ei ole tema teenistuses, samuti võib ta täita neid ülesandeid koostöös teiste ametiasutustega (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Coditel Brabant, punktid 48 ja 49).

46 Kohtuistungil täpsustas komisjon, et kui kõnealuse koostöö läbiviimiseks oleks loodud avalik-õiguslik isik, keda erinevad asjaomased kohalikud omavalitsused oleksid volitanud täitma jäätmete kõrvaldamise avalik-õiguslikku ülesannet, tunnistaks komisjon, et kõnealuste Landkreiside poolt jäätmekeskuse kasutamine ei kuulu riigihankelepinguid käsitlevate õigusnormide kohaldamisalasse. Komisjon on siiski seisukohal, et sellise kohalike omavalitsuste vahelise koostöö eesmärgil loodud avalik-õigusliku isiku puudumisel oleks teenuste riigihankelepingu jaoks, mis sõlmiti Hamburgi heakorrateenistuse ja asjaomaste Landkreiside vahel, tulnud korraldada hankemenetlus.

47 Siinkohal tuleb esiteks meenutada, et ühenduse õigus ei näe ametiasutustele ette kindlat juriidilist vormi avalik-õiguslike ülesannete ühiseks täitmiseks. Teiseks ei tohi käesolevale juhule sarnane ametiasutustevaheline koostöö seada küsimuse alla riigihankeid käsitlevate ühenduse sätete põhieesmärki, milleks on teenuste vaba liikumine ning avatud ja aus konkurents kõikides liikmesriikides, kuna sellise koostöö läbiviimist reguleerivad avaliku huvi eesmärkidest lähtuvad kaalutlused ja nõuded ning kuna direktiiviga 92/50 sätestatud huvitatud isikute võrdse kohtlemise põhimõte kujutab endast tagatist, et ühelegi eraõiguslikule äriühingule ei anta privileege konkurentide ees (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Stadt Halle ja RPL Lochau, punktid 50 ja 51).

48 Seega tuleb lõpuks nentida, et käesolevas kohtuasjas Euroopa Kohtule esitatud asjaoludest ei nähtu, et asjaomased kohalikud omavalitsused oleksid seadnud eesmärgiks hoida kõrvale riigihankelepinguid käsitlevatest õigusnormidest.

49 Asjaolusid kogumis hinnates ja ilma vajaduseta võtta seisukohta Saksamaa Liitvabariigi poolt esitatud muude väidete osas tuleb komisjoni hagi rahuldamata jätta.

Kohtukulud

50 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna Saksamaa Liitvabariik on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista komisjonilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Euroopa Ühenduste Komisjonilt.

Allkirjad